

РЕШЕНИЕ

№ 659

гр. София , 17.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на петнадесети юни, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Ася Събева
Членове:	Елена Тахчиева Кристина Филипова

като разгледа докладваното от Кристина Филипова Въззивно гражданско дело № 20211000500608 по описа за 2021 година

С решение № 261148 от 12.11.2020 г., по гр.д. № 2148/18 г., СГС, I-11 с-в, ОСЪЖДА РС *Стара Загора* да заплати на М. М. С. на основание чл. 2, ал. 1, т. 1, пр. 2 ЗОДОВ сумата от 1 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно предприети принудителни медицински мерки по ч.н.д. № 2539/2013 г. по описа на РС гр. Стара Загора, както и сумата от 200 лв., като обезщетение на имуществени вреди (заплатено адвокатско възнаграждение), ведно със законната лихва върху горните суми от 05.02.2014 г. до окончателното плащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за неимуществени вреди до пълния предявен размер от 26 000 лв.

Със същото решение е ОТХВЪРЛЕН изцяло искът на М. М. С. срещу *Прокуратурата на РБ* с правно основание чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ за сумата от 26 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразни действия по внасяне и поддържане на предложение за прилагане на принудителни медицински мерки по ч.н.д. № 2539/2013 г. по описа на РС гр. Стара Загора.

Срещу решението е постъпила въззивна жалба от М. М. С.. Намира, че

определената му от съда *неустойка* от 1000 лв. е занижена, тъй като не е взето предвид, че са налице и други нарушения на РС Стара Загора във връзка с призоваването, защитата и участието на ищеца в производството. Това предизвикало ужас и страх при жалбоподателя за повече от 2 месеца. Отделно счита, че напълно незаконосъобразно СГС е отхвърлил иска срещу Прокуратурата, която е внесла искане за налагане на принудителни медицински мерки. Моли решението да се отмени в отхвърлителната част и да се уважи исковата претенция.

Ответниците Прокуратурата на РБ и РС Стара Загора не вземат становище по жалбата.

Въззивната жалба е подадена в срок, срещу частично валидно и допустимо съдебно решение, преценено като такова в съответствие с чл. 269 ГПК.

Софийски апелативен съд при преценка на доводите на страните и доказателствата по делото намира следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 1, пр. 2 ЗОДОВ.

Ищецът М. М. С. твърди, че на 26.11.2013 г. Районна прокуратура гр. Стара Загора е внесла в Районен съд в гр. Стара Загора предложение по чл. 427 НПК вр.с чл. 89 НК без за това да са били налице законовите предпоставки. По образуваното ч.н.д. № 2539/2013 г. били допуснати процесуални нарушения (постановено било принудителното довеждане на ищеца, не му била осигурена възможност за контакт с назначения му служебен защитник и др.), които засегнали правата на ищеца. Твърди се, че с определение на съда от 09.01.2014 г. била наложена принудителна медицинска мярка „принудително лекуване в обикновено психоневрологично заведение“ (ЦПЗ гр. Стара Загора) за срок от 30 дни. Този акт на съда обаче бил отменен с влязло в сила на 05.02.2014 г. решение по в.н.ч.д. № 1030/2014 г., ОС Стара Загора. Ищецът претендира за търпените от него в резултат на незаконосъобразното поведение на ответниците, неимуществени вреди (стрес, уплаха, уронване на престижа му в обществото) да му се присъди обезщетение от 26 000 лв., платимо от всеки от тях, ведно със законната лихва от 05.02.2014 г. до окончателното плащане.

Ответникът Прокуратурата на РБългария оспорва иска като намира, че не е материално-правно легитимиран.

Ответникът РС гр. Стара Загора също оспорва наличието на вреди, като намира, че липсва и причинно следствена връзка.

От събраните доказателства, преценени в съответствие с доводите на страните във въззивното производство, се установява следната фактическа обстановка:

Пред настоящата инстанция няма спор, че на 27.11.2013 г. от прокурор при РП Стара Загора е внесено предложение за образуване на производство и постановяване по отношение на ищеца М.С. на принудителна медицинска мярка по чл. 89, б. "б." НК.

По делото е приложена докладна записка от 06.12.2013 г., в която е отразена информация, че адресът на лицето е посетен неколkokратно, но по сведения на съсед С. живее и обитава жилището в различни части, на денонощието, но при позвънявания не се отваря, а по впечатление на служителят на РУ "Полиция" лицето се укрива. Докладна записка от 08.01.2014 г. установява, че ищецът е приет в Център за психично здраве гр. Стара Загора от където е доведен за о.з. на 09.01.2014 г. С определение от същата дата (л. 35) по ч.н.д. № 2539/2013 г., РС Стара Загора на ищеца е наложена принудителна медицинска мярка „принудително лекуване в обикновено психоневрологично заведение“ - ЦПЗ гр. Стара Загора за срок от 30 дни. Този акт е отменен с окончателно решение от 05.02.2014 г. по в.н.ч.д. № 1030/2014 г. – л. 37, като е прието, че в хода на процеса са допуснати процесуални нарушения – предложението е внесено не от Районния прокурор, а от прокурор при Районна прокуратура, използвана е СПсЕ, назначена от полицейските органи и пр.

При така очертаната фактическа обстановка по спорните въпроси се налагат следните правни изводи:

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 1, пр. 2 от ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от съда, когато той е определил задължително настаняване и лечение или принудителни медицински мерки, когато те бъдат отменени. От данните по делото се установява, че срещу

ищеца е било образувано производство по чл. 427 и сл. НПК във връзка с налагането на принудителни медицински мерки. Предвид факта, че актът на съда, с който последните са предприети спрямо ищеца е отменен, то е налице първата предвидена от закона предпоставка за репарирание на вреди, а именно – установява се противоправно поведение на държавен орган (съд), което създава възможност за претендиране на обезщетение, в случай, че са налице останалите предпоставки от деликтния състав. Следва да се отбележи, както е посочено и в решението на СГС, че според Тълкувателно решение № 5/15.06.2015 г. по т.д. № 5/2013 г. на ОСГК на ВКС, когато се претендират вреди от отменени принудителни медицински мерки, именно съдът като процесуален субституент на държавата е легитимиран да я представлява в исковото производство. По силата на изричното посочване в законовата норма, съдът, а не прокуратурата, е правозащитният орган, който носи отговорност за вреди. В този смисъл и ТР № 3 от 22.04.2005 г. по т.д. № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС. С оглед казаното разглеждането на иска срещу Прокуратурата е недопустимо - решение № 200 от 20.01.2017 г. по гр. д. № 326/2016 г., Г. К., III Г. О. на ВКС. Решението в частта, в която е прието, че искът е неоснователен следва да се обезсили и производството да се прекрати, по силата на чл. 269 ГПК, според която въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в *обжалваната* му част.

В чл. 4 от ЗОДОВ е предвидено, че отговорността на държавата е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени от виновно длъжностно лице. Следователно държавата носи пълна имуществена отговорност - осигурява пълна обезвреда на претърпените вреди, пропуснатите ползи, болките и страданията, които са претърпели гражданите от незаконосъобразното поведение на държавните органи и служители, като нейната отговорност е гаранционна и обективна, поради което не е необходимо вредите да са причинени виновно от длъжностните лица. В хода на настоящото производство не са събрани доказателства за настъпили конкретни вреди – посочените в исковата молба твърдения са останали неподкрепени от конкретни доказателства. При това положение, според относимата константна практика (на която се е позовавал и

първостепенния съд) следва да се определи по справедливост такова обезщетение, което да е съответно на *общия* извод, че с посочените незаконосъобразни мерки са засегнати по типичен и обичаен начин (за подобен вид случаи) честта и достойнството на ищеца, респ. на същия са създадени дискомфорт и притеснения. Настоящият състав приема, че определеното от СГС обезщетение надхвърля обичайното за подобен вид казуси, предвид липсата на каквито и да било доказателства, които да обосноват специфика на случая или необичайно засягане на субективните усещания на потърпевшия. Въззивният съд приема, че обезщетение ненадхвърлящо 500 лв. би било подходящо. С оглед принципа за невлашаване на положението на жалбоподателя обаче (чл. 271, ал. 1, изр. 2 ГПК) атакуваното решение, поради липса на жалба от страна на ответника не може да бъде коригирано с намаляване на размера на обезщетението.

В този смисъл подадената въззивна жалба е изцяло и напълно неоснователна и следва да се отхвърли.

Воден от горните мотиви съдът

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 261148 от 12.11.2020 г., по гр.д. № 2148/18 г., СГС, I-11 с-в, в частта, в която се ОТХВЪРЛЯ изцяло искът на М. М. С. срещу *Прокуратурата на РБ* с правно основание чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ за сумата от 26 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразни действия по внасяне и поддържане на предложение за прилагане на принудителни медицински мерки по ч.н.д. № 2539/2013 г. по описа на РС гр. Стара Загора, и ПРЕКРАТЯВА производството в тази част.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261148 от 12.11.2020 г., по гр.д. № 2148/18 г., СГС, I-11 с-в, в частта, в която искът на М. М. С. срещу *РС Стара Загора* с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 1, пр. 2 ЗОДОВ се отхвърля за сумата над 1 000 лв. до пълния предявен размер от 26 000 лв.

В останалата част решението е влязло в сила.

Решението може да се обжалва пред ВКС в месечен срок от

съобщението до страните, че е изготвено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____